

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2ObdoG/1/2017
Identifikačné číslo spisu: 7609216541
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7609216541.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: M. U., nar. X. I. XXXX, bytom XXX XX X. XX (právny nástupca pôvodného žalobcu Oskár Münnich - pila SCHLOSSA, Mlynská 293, Švedlár, IČO: 14 375 346), proti žalovanej: Správa obecných lesov Švedlár, so sídlom 053 34 Švedlár, IČO: 31 956 998, zastúpenej advokátskou kanceláriou PUCHALLA, SLÁVIK & partners s.r.o., Kmeťova 24, Košice, IČO: 36 860 930, o zaplatenie 107.548,29 Eur istiny s príslušenstvom, v konaní o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. decembra 2016, č. k. 2Cob/190/2016-127, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky o d m i e t a.
- II. Žiadna zo strán sporu n e m á n á r o k na náhradu trov konania o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením zo dňa 18. októbra 2016, č. k. 10Cb/129/2016-95, odpor podaný žalovanou proti platobnému rozkazu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 2. decembra 2009, č. k. 11Ro/244/2009-25, odmietol.
2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že na základe žaloby podanej žalobcom, bol dňa 2.12.2009 vydaný platobný rozkaz č. k. 11Ro/244/2009-25. Platobný rozkaz žalobca a žalovaná, prevzali dňa 7.12.2009. Dňa 28.7.2016 žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu požiadala o zrušenie platobného rozkazu alebo alternatívne žiadala opätovné doručenie platobného rozkazu obci Švedlár, argumentujúc tým, že plná moc udelená osobe, ktorá prevzala platobný rozkaz v mene žalovanej, bola v čase prevzatia platobného rozkazu neplatná. Okresný súd žalovanej doručil dňa 14.9.2016 platobný rozkaz do rúk právneho zástupcu, ktorý dňa 23.9.2016 podal odpor.
3. Súd prvej inštancie poukázal na § 265 ods. 1 C. s. p., § 267 ods. 1, 2 C. s. p. a konštatoval, že v

danom prípade žalovaná podala na okresnom súde dňa 23.9.2016 odpor proti platobnému rozkazu. Platobný rozkaz žalovaná prevzala dňa 7.12.2009 a odpor bol podaný dňa 23.9.2016, teda po 15 dňovej zákonom stanovenej lehote. Je preto zrejmé, že odpor bol podaný oneskorene, a preto ho prvoinštančný súd odmietol.

4. Okresný súd zároveň považoval za potrebné uviesť, že úlohou súdu pri doručovaní písomnosti, nie je oprávnenie skúmať, či plná moc udelená osobe na preberanie zásielok je platná. Pre súd je podstatná skutočnosť na doručení, z ktorej je zrejmé, že platobný rozkaz bol prevzatý splnomocnencom, čo bolo potvrdené jeho vlastnoručným podpisom. Doručenia je verejnou listinou, a teda údaje na doručení sa považujú za pravdivé, pokiaľ nie je dokázaný opak.

5. Na odvolanie žalovanej, Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, napadnutým uznesením zo dňa 27. decembra 2016, č. k. 2Cob/190/2016-127, odvolanie žalovanej odmietol, s tým, že strany sporu nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

6. Odvolací súd poukázal na § 355 ods. 2 C. s. p., § 357 C. s. p. a § 386 písm. c/ C. s. p., pričom uviedol, že nová právna úprava účinná odo dňa 1.7.2016, zmenila koncepciu prípustnosti odvolania proti uzneseniu tým, že ustanovuje taxatívny výpočet uznesení, proti ktorým odvolanie prípustné nie je ale naopak taxatívne ustanovuje okruh uznesení, proti ktorým odvolanie prípustné je (§ 357 C. s. p.). Dodal, že proti uzneseniu o odmietnutí odporu proti platobnému rozkazu, odvolanie nie je prípustné, preto súd prvej inštancie správne poučil strany sporu o tom, že proti rozhodnutiu okresného súdu, odvolanie nie je prípustné.

7. Krajský súd v Košiciach konštatoval, že odpor proti platobnému rozkazu, nie je podanie vo veci samej, ako sa to nesprávne domnieva žalovaná. Odvolací súd z uvedeného dôvodu, odvolanie žalovanej podľa § 386 písm. c/ C. s. p., odmietol, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

8. Dovolací súd prioritne poukazuje na skutočnosť, že proti uzneseniu odvolacieho súdu, podala žalovaná dovolanie odôvodnené podľa § 420 písm. f/ C. s. p., ktoré dovolanie je vedené na dovolacom súde pod sp. zn. 2Obdo/34/2018.

9. Na podnet žalovanej, podal aj generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej „generálny prokurátor“), v zmysle ustanovenia § 458 C. s. p., dovolanie generálneho prokurátora (ďalej aj „dovolanie GP“), v ktorom s poukazom na § 355 ods. 2 C. s. p., § 357 písm. b/ C. s. p. a § 123 ods. 2 C. s. p. uviedol, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, nakoľko rozhodol v rozpore s textom zákonnej normy (nesprávna aplikácia Civilného sporového poriadku) v dôsledku čoho toto právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu porušuje právo na spravodlivý proces a zároveň aj trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

10. Generálny prokurátor dodal, že obsahom práva na spravodlivý proces je právo na prístup k súdu. K porušeniu práva na prístup k súdu dôjde, okrem iného, ak sa súd bez právneho dôvodu odmietne vecou zaoberať, najmä ak podanie odmietne alebo ak konanie zastaví. Porušenie práva na prístup k súdu je vnímané v každej inštancii samostatne. Z uvedeného dôvodu došlo odmietnutím odvolania žalobcu k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

11. Na margo veci považoval za potrebné generálny prokurátor za potrebné poukázať aj na ďalšie pochybenie odvolacieho súdu. Odvolací súd mal vychádzať z nesprávneho právneho záveru, že podľa novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku, nie je prípustné odvolanie proti danému uzneseniu s poukazom na § 357 C. s. p., ktorý taxatívne ustanovuje okruh uznesení, proti ktorým je odvolanie prípustné, pričom opomenul, že podľa § 357 písm. b/ C. s. p., podaním vo veci samej je aj odpor proti platobnému rozkazu. De lége lata, odvolanie je prípustné proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o odmietnutí odvolania vo veci samej (§ 357 písm. b/ C. s. p.). Z uvedeného podľa generálneho

prokurátora vyplýva, že ak by súd správne aplikoval novú procesnú úpravu na otázku prípustnosti odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie (uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 18. októbra 2016 č. k. 10Cb 129/2016-95, ktorým odmietol odpor podaný žalovanou proti platobnému rozkazu č. k. 11Ro/244/2009-25 zo dňa 2. decembra 2009), bolo by odvolanie prípustné.

12. Keďže právna úprava dovolania GP je nová, generálny prokurátor uviedol, že považuje za potrebné vyjadriť sa k otázke prípustnosti dovolania generálneho prokurátora z hľadiska jeho subsidiarity a proporcionality.

13. Tak, ako mimoriadne dovolanie podľa Občianskeho súdneho poriadku, aj dovolanie generálneho prokurátora podľa Civilného sporového poriadku je subsidiárnym mimoriadnym opravným prostriedkom. Je prípustné iba za predpokladu, že strana nemôže dosiahnuť ochranu práv inými právnymi prostriedkami, najmä inými prípustnými opravnými prostriedkami. Avšak, na rozdiel od inštitútu mimoriadneho dovolania, pri dovolaní generálneho prokurátora sa subsidiarita skúma v čase jeho podania. Vyplýva to z výslovného jazykového znenia zákona (slová „...v čase podania“ v § 458 ods. 1 C. s. p.). Ak strana mala možnosť, napríklad, podať dovolanie, avšak tak v zákonnej lehote neurobila, nie je to prekážkou pre podanie dovolania generálneho prokurátora. Uvedená zmena v právnej úprave má svoje ratio essendi. Zákonodarca totiž sprísnil prípustnosť dovolania generálneho prokurátora tým, že výslovne zakotvil princíp proporcionality. Musí ísť o také závažné pochybenie súdu, ktoré prevyšuje nad princípom právnej istoty. Ak je pochybenie súdu tak závažné, že dovolanie generálneho prokurátora (výnimočne) splní test proporcionality, potom potreba nápravy tejto vady ipso facto „prevyšuje“ aj nad tým, že strana mohla dosiahnuť nápravu v minulosti inak, hoci túto možnosť nevyužila. Z uvedeného dôvodu, skoršia judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k otázke subsidiarity mimoriadneho dovolania, podľa generálneho prokurátora, nie je na novú právnu úpravu Civilného sporového poriadku aplikovateľná.

14. Generálny prokurátor poukázal na to, že žalovaná mala možnosť podať proti predmetnému uzneseniu dovolanie, keďže ide o rozhodnutie, ktorým sa konanie (v príslušnej inštancii) končí a ktorým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Lehota na podanie dovolania márne uplynula, pričom v čase podania dovolania generálneho prokurátora, žalovaná nedisponuje žiadnym iným prostriedkom nápravy.

15. K princípu proporcionality generálny prokurátor uviedol, že tento je vyjadrený v ustanovení § 458 ods. 2 C. s. p. a vychádza z konštantnej judikatúry EŠLP, ktorá pripúšťa zásah do konečného súdneho rozhodnutia, ako výnimku zo zásady právnej istoty a zo zásady res iudicata, ak je takýto zásah odôvodnený potrebou nápravy fundamentálnej vady, resp. chyby. Inými slovami, zásah (zrušenie alebo zmena konečného súdneho rozhodnutia) musí byť legálny (spôsobom ustanoveným zákonom), musí byť legitímny (legitimita je daná potrebou nápravy fundamentálnej chyby) a musí byť proporcionálny. Proporcionálnosť musí existovať medzi záujmom na nezmeniteľnosti konečného súdneho rozhodnutia (na jednej strane) a legitímnym cieľom zásahu (na strane druhej). Pričom podľa EŠLP odklon od princípu právnej istoty je ospravedliteľný iba v prípadoch, keď sa vyskytnú okolnosti podstatného a naliehavého charakteru. Za fundamentálnu chybu sa pritom považuje pochybenie, ktoré má vplyv na integritu a verejnú reputáciu súdneho procesu. Fundamentálnou chybou však nie je nesprávna interpretácia právneho predpisu v prípadoch, kedy na určitú otázku existujú viaceré právne názory.

16. Vádu predmetného uznesenia odvolacieho súdu je v danom prípade podľa generálneho prokurátora potrebné charakterizovať ako „fundamentálnu“ z dôvodu, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces (porušenie práva na prístup k súdu). Uznesenie odvolacieho súdu nie je meritóym rozhodnutím. Nezakladá, ani nedeklaruje závažný právny stav medzi žalobcom a žalovanou. Zrušením predmetného uznesenia odvolacieho súdu, preto nedôjde k zásahu do princípu res iudicata. Inými slovami, uznesenie o odmietnutí odvolania žalovanej, nie je rozhodnutím o civilnom spore v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Možno preto konštatovať, že potreba nápravy fundamentálnej vady (zásah do práva strany sporu na spravodlivý proces), prevyšuje nad záujmom zachovania nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia a nad princípom

právnej istoty. Z uvedeného dôvodu generálny prokurátor navrhuje dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vrátiť mu na ďalšie konanie.

17. K dovolaniu generálneho prokurátora sa žalobca a žalovaná, nevyjadrili.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle ustanovenia § 35 C. s. p. (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) po zistení, že dovolanie generálneho prokurátora podal v zákonom stanovenej lehote (§ 461 C. s. p.) oprávnený subjekt na základe podnetu žalovanej ako strany sporu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 464 C. s. p. v spojení s § 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie GP je neprípustné.

19. Podľa § 458 ods. 1 C. s. p., proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je prípustné dovolanie generálneho prokurátora, ak to vyžaduje ochrana práv a túto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

20. Podľa 458 ods. 2 C. s. p., dovolanie generálneho prokurátora je prípustné iba za predpokladu, že právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

21. Dovolanie GP je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý bol do právnej úpravy civilného konania zavedený s účinnosťou od 1. júla 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex - Civilný sporový poriadok. Dovolanie GP nemožno stotožňovať s mimoriadnym dovolaním, upraveným v predtým platnom a účinnom Občianskom súdnom poriadku. Dovolanie generálneho prokurátora je postavené na dvoch zásadách, a to zásade subsidiarity k iným prostriedkom nápravy a zásade prísnej proporcionality, medzi potrebou zrušiť rozhodnutie súdu a princípom právnej istoty (Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kolektív: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha. C. H. Beck).

22. Ústavný súd SR vo viacerých rozhodnutiach o sťažnostiach proti rozhodnutiam všeobecných súdov, vydaným do 30. júna 2016, vyjadril záver, podľa ktorého ochrana poskytovaná mimoriadnym opravným prostriedkom subjektu odlišného od účastníka konania (strany sporu) je prípustná len subsidiárne, t. j. len vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku „neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (najmä podaním niektorého z opravných prostriedkov, vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov) alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii, prípadne boli tu objektívne prekážky, ktoré jej znemožnili ich využitie (viď sp. zn. III. ÚS 331/2006, IV. ÚS 265/2014 a IV. ÚS 129/2013). Rozdielne rozhodovanie Ústavného súdu SR - vo vzťahu k mimoriadnemu opravnému prostriedku subjektu odlišného od účastníka konania - bolo zjednotené stanoviskom pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 3/2015, z ktorého vyplýva nasledovný právny záver: „Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov“.

23. K rovnakému právnemu záveru dospel aj NS SR v prijatom stanovisku R 94/2015, z ktorého vyplýva nasledovné: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potencionálne spôsobilé priviesť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie je treba odmietnuť“.

24. S prihliadnutím na doterajšiu judikatúru ESLP, ÚS SR, ako aj NS SR dovolací súd je toho názoru, že v zmysle ustanovenia § 458 ods. 1 C. s. p. generálny prokurátor - ak dospeje k záveru o existencii závažnej fundamentálnej procesnej vady - je oprávnený podať dovolanie GP vtedy, keď strana sporu nemohla predtým sama svojou procesnou aktivitou - v tomto prípade podaním odvolania - dosiahnuť nápravu procesnej vady alebo nesprávnosti a domôcť sa tak ochrany svojich práv. Dovolací súd poukazuje na nález sp. zn. III. ÚS 331/2006, v ktorom Ústavný súd SR vyjadril záver, podľa ktorého ochrana poskytovaná mimoriadnym opravným prostriedkom subjektu odlišného od účastníka konania je prípustná vtedy, ak osoba ktorá sa domáha podania takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku, nemala k dispozícii zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (najmä podaním niektorého z opravných prostriedkov, vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov).

25. Dovolací súd má za to, že stanoviská Najvyššieho súdu SR R94/2015, ako aj pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 3/2015, sú aktuálne aj po nadobudnutí účinnosti (dňom 1. júla 2016) novej právnej úpravy obsiahnutej v Civilnom sporovom poriadku. K rovnakému záveru dospel dovolací súd v rozhodnutí zo dňa 4.12.2018, sp. zn. 1ObdoG/1/2018. Skutočne totiž nie je známy žiadny dôvod, prečo by predmetné právne závery, týkajúce sa zásady subsidiarity, ku ktorým do 30. júna 2016 - vo vzťahu k mimoriadnemu dovolaniu (§ 243e až § 243j O. s. p.) - dospela judikatúra ESLP, Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, sa neuplatňovali aj vo vzťahu k dovolaniu GP, upravenému v § 458 až § 465 C. s. p., účinného od 1. júla 2016.

26. V posudzovanom prípade, generálny prokurátor v podanom dovolaní mylne poukazuje na to, že strane sporu - žalovanej, márne uplynula lehota na podanie dovolania, pričom v čase podania dovolania generálneho prokurátora, žalovaná nedisponuje žiadnym iným prostriedkom nápravy. Dovolací súd zdôrazňuje, že žalovaná podala dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu odôvodnené podľa § 420 písm. f/ C. s. p., ktoré dovolanie bolo podané v lehote podľa § 427 ods. 1 C. s. p., keďže napadnuté rozhodnutie jej bolo doručené 6.2.2017 (č. l. 130 spisu) a dovolanie voči nemu žalovaná podala osobne na Okresnom súde Spišská Nová Ves dňa 31.3.2017. Predmetné dovolanie bolo vedené na dovolacom súde pod sp. zn. 2Obdo/34/2018, v ktorom dovolacom konaní bolo vydané uznesenie o zrušení napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, ako aj uznesenia súdu prvej inštancie. Dovolací súd konštatoval, že odvolací súd dospel k nesprávnemu výkladu ustanovení Civilného sporového poriadku, keď uviedol, že odpor proti platobnému rozkazu, nie je podaním vo veci samej, čím odvolanie proti takémuto uzneseniu nie je prípustné. Dovolací súd zdôraznil, že podľa § 123 ods. 2 C. s. p., medzi podania vo veci samej, patrí aj podanie odporu. Keďže podľa § 357 písm. b/ C. s. p., odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o odmietnutí podania vo veci samej, medzi ktoré podania patrí aj podanie odporu v zmysle § 123 ods. 2 C. s. p., takýmto postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práv žalovanej na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Odmietnutie odvolania, resp. takýmto nesprávnym postupom odvolacieho súdu, došlo k narušeniu princípu rovnosti zbraní, kedy sa znemožnilo strane sporu realizovať jej procesné oprávnenie podať odvolanie, čím sa zmarila možnosť jej aktívnej účasti na konaní. Procedurálne rovnakou vadou bol poznačený aj postup súdu prvej inštancie, ktorý stranu sporu nesprávne poučil o možnosti podať opravný prostriedok proti uzneseniu o odmietnutí odporu. Zistené procesné vady konania zakladali prípustnosť dovolania a boli zároveň tiež dôvodmi, pre ktoré dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušil, pretože rozhodnutia vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôžu byť považované za správne.

27. Keďže najvyšší súd ako súd dovolací už rozhodol o dovolaní žalovanej, ktorá podávala aj podnet na podanie dovolania generálneho prokurátora, je prejednanie „duplicítne“ podaného dovolania proti rovnakému uzneseniu odvolacieho súdu - Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.12.2016, č. k. 2Cob/190/2016-127, v danom prípade procesne neprípustné. Neprípustnosť dovolania generálneho prokurátora je daná absenciou subsidiarity tým, že samotná strana sporu využila svoje právo podať dovolanie.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky, na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania generálneho prokurátora, nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 464 v spojení s § 458 ods. 1 C. s. p. a § 447 písm. f/ C. s. p., odmietol.

29. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 464 C. s. p. a § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p.

30. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.